

Tisková zpráva STEM/MARK, kontakt: Jan Burianec, burianec@stemmark.cz, telefon: 776179823

V Praze, 21. 10. 2022

Pavel i Nerudová od léta posilují. Babiš klesá a všechny duely prohrává. I případný „náhradník ANO“ to bude mít obtížné.

Foto: Pixabay

Do budoucího prezidenta si projektujeme spoustu ideálů - kontinuálně oslabuje požadavek na politickou zkušenost a intelekt.

Straniční kandidáti to budou mít pravděpodobně opět obtížné. Nejvíce vadí příslušnost KSČ(M) či SPD.

Polovina lidí si myslí, že uchazeči o prezidentský post, se mají snažit sehnat podpisy občanů.

Průzkum agentury STEM/MARK z přelomu září a října 2022 navazuje na sedmou vlnu (<https://www.stemmark.cz/babis-pavel-a-nerudova-oproti-jaru-posiluji-budouci-prezident-by-mel-byt-prozapadni-realista/>) dlouhodobého projektu běžícího až do třetí přímé volby prezidenta. Prezentovaná data popisují nálady ve společnosti v období pokračujícího válečného konfliktu na Ukrajině, domácí rostoucí inflace a povolebních vyjednávání po komunálních volbách. Na některých místech též běžela kampaň před druhým kolem senátních voleb.

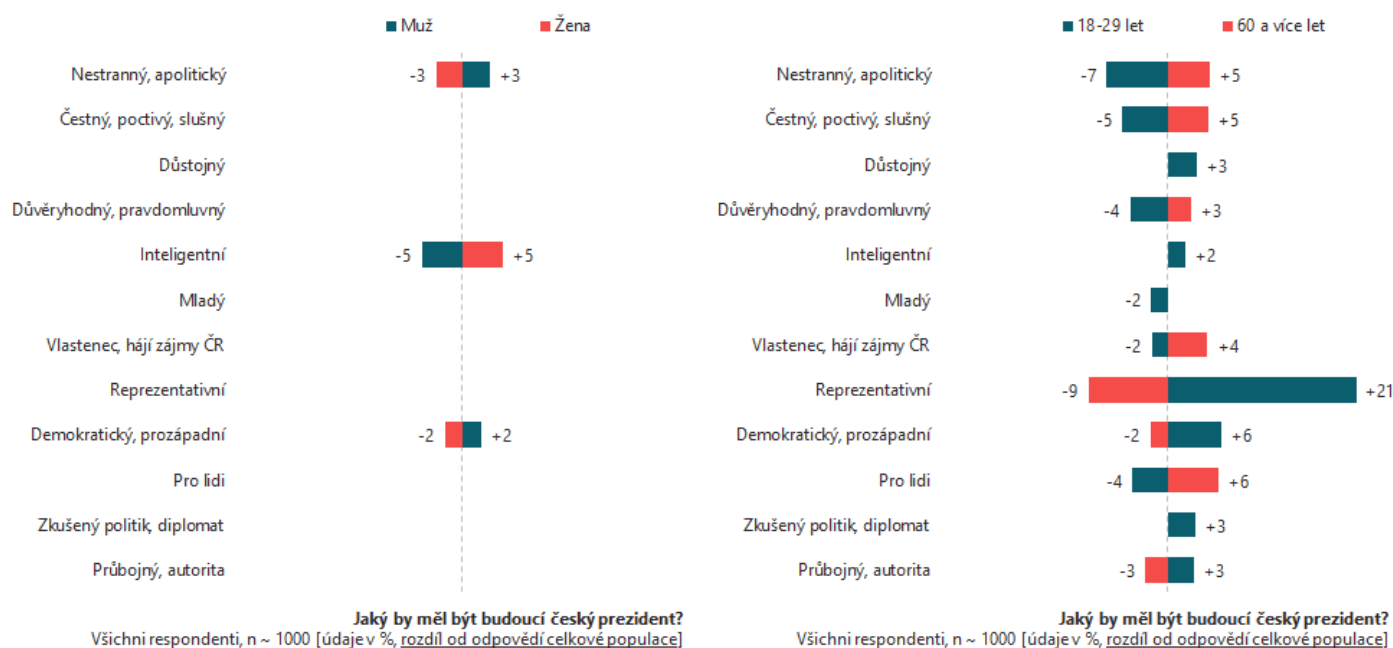
Češi rozkryli požadavek morální autority

Od posledních čísel z letošního léta byla změněna podpořená (navozená) otázka s ideálními atributy budoucího prezidenta či prezidentky na otevřenou (spontánní) otázku. Potvrzuje se, že lidé chtějí osobu reprezentativní, inteligentní a nestrannou či apolitickou. Morální autorita se přetavila především na požadavek čestnosti, poctivosti, slušnosti a důvěryhodnosti. Někteří to spojují s konkrétními osobami (nejčastěji s předchozími prezidenty Masarykem či Havlem), někteří to uvádí jen v obecné rovině bez konkrétní personalizace.

„Kromě sociodemografických kategorií vidíme v charakteristice budoucího prezidenta či prezidentky také rozdíl napříč volebními preferencemi. Kupříkladu ti, kteří volili v minulé volbě ve druhém kole Miloše Zemana, preferují vlastence, který hájí zájmy ČR, politicky nestranného a aby byl pro lidi. Ti, kteří ve druhém kole minulých prezidentských voleb volili Jiřího Drahoše, pak preferují slušného reprezentativního a inteligentního prezidenta,“ rozvíjí výsledky Jan Burianec autor výzkumu ze STEM/MARK.

Náhled na atributové odlišnosti dle vybraných sociodemografických kategorií zobrazuje graf č. 1.

Graf 1: Atributy budoucího prezidenta dle sociodemografických odlišností

Prezident by měl být v pravidelném kontaktu s občany a ideálně od nich získat „prověrku“

Profil budoucího prezidenta zůstává i podle 8. vlny výzkumu STEM/MARK nadále rozmanitý. Zajímavý pohled se nabízí, pokud se na některé charakteristiky podíváme optikou vládních a opozičních stran viz graf č. 2. Tento graf velmi dobře ukazuje, jak je česká společnost – již od první přímé prezidentské volby - rozdělena. V této vlně jsme nabídli i pohled na nevoliče a ty, kteří nemají v Poslanecké sněmovně aktuálně své zástupce. Z grafu je vidět, že i jejich pohled je poměrně specifický a nelze říci, že by se s vládními či opozičními voliči ztotožňovali.

Lidé v rámci profilu upřednostňují dlouhodobě nestranné kandidáty. Straniční kandidáti to budou mít tedy pravděpodobně obtížné i v nadcházející volbě. Do samotné volby je tedy dle lidí ideální vstupovat jako nestranný či občanský kandidát.

„Kontinuální pokles požadavku na politickou zkušenost si vysvětlují tak, že se lidé vůči politikům více vymezují. Ve funkci prezidenta hledají někoho, kdo bude politiky usměřňovat či vystupovat jako moderátor. Takový člověk by měl být z logiky věci politicky nestranným. Intelkt je příjemným bonusem. Voliči opozičních či neparlamentních stran na něm často netrvalí, zatímco voliči vládních stran ho berou již automaticky. Mezi těmi klíčovými charakteristikami to pak zmiňují méně,“ doplňuje Burianec.

Graf 2: Vybrané charakteristiky budoucího prezidenta dle voličů vládních, opozičních stran a nevoličů či mimoparlamentních stran

Prezident by měl být reprezentativní, poctivý a inteligentní

Nadále trvá i požadavek na transparentnost budoucího prezidenta. S představením kandidátského týmu, sponzorů, osobních motivů pro kandidaturu a zveřejnění zdravotního stavu uchazeče, souhlasí více než polovina lidí. Pro větší transparentnost jsou především voliči Jiřího Drahoše a voliči vládních stran.

44 % voličů mezi již ohlášenými nebo vážnými adepty stále nemá favorita. Podíl se kontinuálně snižuje.

„To, že necelé tři měsíce před volbou si ještě téměř polovina voličů nevybrala, může být určitou informací o kvalitě stávajících kandidátů,“ glosuje ředitel STEM/MARK Jan Tuček. Favorita častěji stále nemají více ženy, lidé ve věku 45-60 let, voliči SPD a ti, kterým se za posledních přibližně čtvrt roku zhoršila životní úroveň.

V poměrně obtížné až schizofrenní situaci se mohou nacházet voliči hnutí ANO, kteří stále na nominanta tohoto hnutí čekají. Oznámení má přijít pravděpodobně 27. října 2022, ale prezidentský tracking STEM/MARK již řadu jejich relevantních kandidátů otestoval. Nejlepší pozici má stále samotný předseda. Velmi obtížně se pak odhaduje, kdo by měl nejlepší pozici z případných náhradníků. Zatímco relativně charismatická Alena Schillerová má největší podíl voličů ANO hned po A. Babišovi, tak má zase vysokou nevolitelnost v celé voličské populaci. Karel Havlíček možná není tak charismatický (musel by zapracovat u voličů ANO), ale v celkovém pohledu má zase nejnižší nepřijatelnost. Radek Vondráček by si vedl v tuto chvíli nejhůře, už z hlediska nižší znalosti. Neplatí tedy, že by si hnutí ANO sáhlo na všech svých cca 30 % voličů, na které se mohou spolehnout v parlamentních volbách, zde je situace specifická.

„Existuje navíc stále větší podíl potenciálních voličů Andreje Babiše, kteří ale nevěří, že bude nakonec kandidovat. Do testování nám zatím nezasáhl Martin Stropnický. Máme ale čísla z března letošního roku, kde nijak silnou pozici nezaznamenal. Jako televizní hvězdu jej znají

téměř všichni, to ale nemusí z daleka stačit. Volitelný byl pro 4 procenta lidí, přicházel v úvahu pro 30 procent a nevolilo by ho více než 60 procent lidí. Jde ale o půl roku stará data, navíc s nimi může pohnout právě to rozhodnutí ANO," vysvětluje výsledky ředitel STEM/MARK Jan Tuček.

Pavel a Nerudová rostou, Středula je na svém a Babiš klesá

Na spontánní otázku, kdo by měl být příštím prezidentem, nepadají příliš překvapivá jména, nýbrž to zrcadlí mediální viditelnost a dosavadní kampaň či postupná uchazečská oznámení. Nejčastěji je aktuálně zmiňován Petr Pavel. Za ním jsou zmiňována v pořadí následující jména: Andrej Babiš, Danuše Nerudová, Pavel Fischer a Josef Středula.

Všem – i těm dosud nerozhodnutým – STEM/MARK předkládá také obsáhlý seznam jmen (pozn.: na přelomu září a října 2022 testováno 25 již ohlášených nebo potenciálních kandidátů), ke kterým se lidé vyjadřují. Je zde možnost uvést, koho by volili, kdo by pro ně osobně eventuálně přicházel v úvahu (kategorie volil + možná volil spojené dohromady) a koho vylučují. Kompletní seznam znázorňuje graf č. 3.

Graf 3: Kdo by mohl být budoucím prezidentem? (podpořená otázka – seznam testovaných jmen)

Z následujícího seznamu prosím označte ty, které byste případně volil(a), možná volil(a), nevolil(a) či vůbec neznáte:
Všichni respondenti, n ~ 1000 [údaje v %, řazeno podle: Volili by], září/říjen 2022

„Je třeba přistupovat k dosavadním preferencím s rezervou. Mluvíme stále spíše o potenciálních uchazečích a relevantní potvrzené kandidáty budeme mít až v listopadu. Posléze bude možné přistoupit k ostrému měření preferencí prezidentských kandidátů. Naším hlavním cílem je sledovat dlouhodobý trend a vývoj v čase. Díky tomu máme již spočítáno, že kdo se chce stát prezidentem, měl by mít alespoň nadpoloviční znalost a třetinovou přijatelnost. Od minulé vlny se zvedla znalost a přijatelnost u všech aktivních kandidátů. Kampaň se již rozjela na plné obrátky a ti co nebudou vidět a slyšet, těžko mohou pomýšlet na postup do druhého kola,“ interpretuje výsledky výzkumu STEM/MARK Jan Burianec.

Je zároveň důležité si uvědomit, že řada voličů není ještě necelé tři měsíce před samotnou volbou pevně rozhodnuta, ani když uvedou svou preferenci. Mezi jednotlivými kandidáty

existují určité voličské překryvy a horká fáze kampaně a mediální debaty mohou být ve znamení částečných přesunů voličů. Aktuální překryvy voličů u hlavních favoritů vizualizuje obrázek č. 1.

Obrázek 1: Znázornění překryvu voličů u vybraných kandidátů na prezidenta

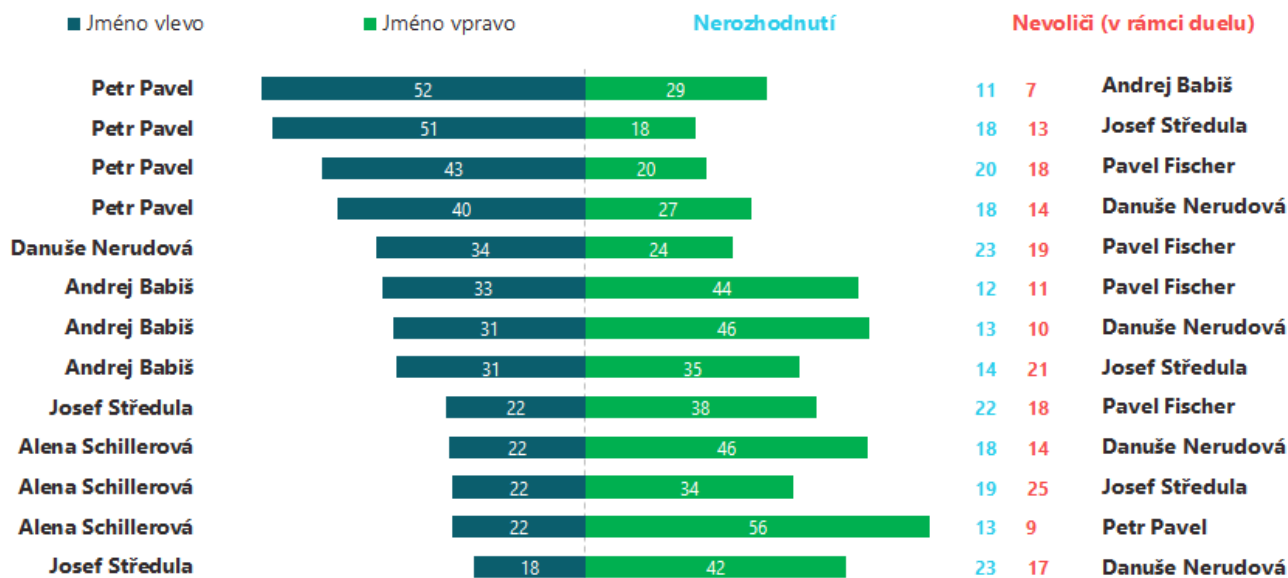

V duelech aktuálně vládne Pavel a Nerudová, hnutí ANO v nich propadá

Aktuálně nejlepší pozici v hypotetických duelech má nyní Petr Pavel následovaný Danuší Nerudovou. Oba zástupci hnutí ANO prohrávají všechny duely, jen duel Andreje Babiše a Josefa Středuly je poměrně vyrovnaný, není ale na druhou stranu v tuto chvíli moc

pravděpodobný. Obecně k duelům lze říci, že čím větší je střet rozdílných světů (v tomto případě vládních stran versus opozičních) nebo charakteru soupeřících osobností, tím méně je nerozhodnutých. Obě dvě předchozí přímé volby prezidenta nám ukázaly, že zatímco první kolo je spíše volba pro někoho, druhé pak často proti někomu.

Graf 4: Hypotetická druhá kolo mezi nejvíce skloňovanými favority

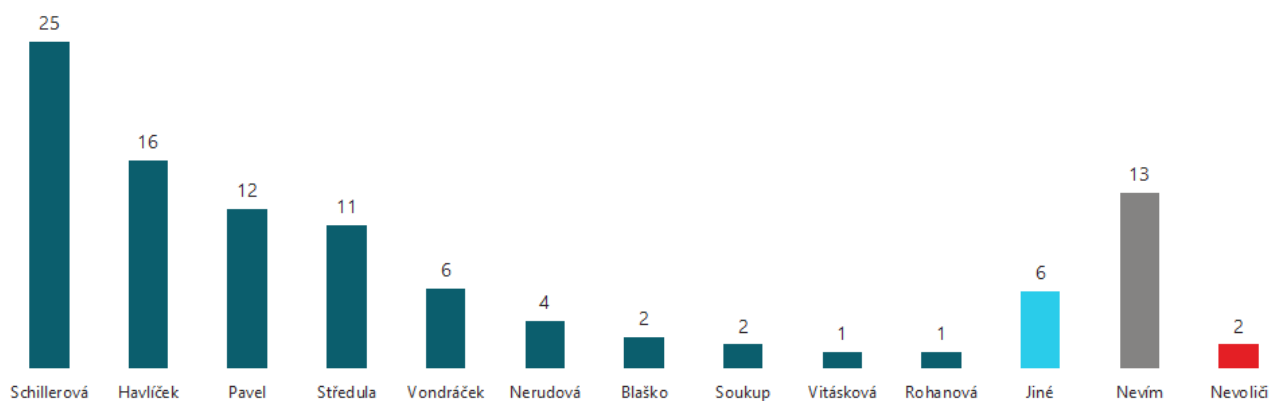

Kdyby se hypotetické druhé kolo prezidentských voleb konalo již dnes, koho byste z následujících dvojic volili?
Všichni respondenti [údaje v %]

A co kdyby Andrej Babiš skutečně nekandidoval?

Dle exkluzivních dat STEM/MARK by se v případě situace, že by Andrej Babiš nekandidoval, přiklonilo nejvíce jeho voličů logicky ke kandidátovi hnutí ANO. Získat by mohl ale také Petr Pavel či Josef Středula. Tuto situaci zobrazuje graf č. 5.

Graf 5: Mimo kandidátů ANO by nejvíce voličů Babiše získal Pavel a Středula

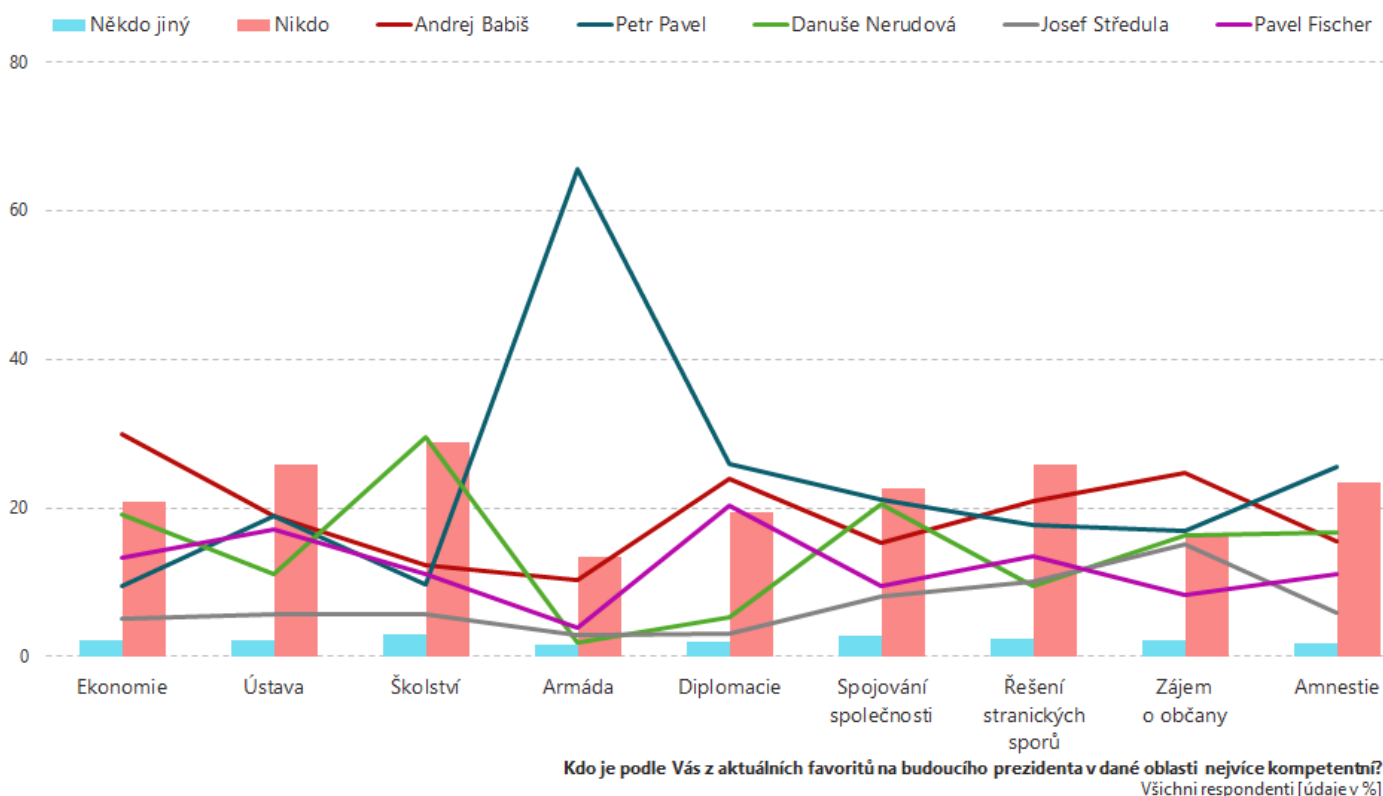

Kdyby Andrej Babiš nakonec nekandidoval, komu byste pravděpodobně dal/a svůj hlas?
Volili by Andreje Babiše [N=167, údaje v %]

Schopnost rozumně a citlivě zacházet s institutem amnestií je nejvíce připisována Pavlovi a Nerudové

Zajímalo nás, zda už si někteří lidé projektují do konkrétních kandidátů nějaké schopnosti, které souvisí s výkonem prezidentské funkce (ať už přímo např. diplomacie nebo nepřímo schopnost stmelovat společnost). V obraně dominoval Petr Pavel, ve školství Danuše Nerudová, v ekonomii či zájmu o problémy občanů Andrej Babiš, Pavel Fischer v diplomacii, Josef Středula si vedl nejlépe v zájmu o problémy občanů. U přístupu k amnestii je nejlépe hodnocen Pavel a Nerudová. Často se ale jednotliví kandidáti neměli možnost k těmto náležitostem zatím vyjádřit a jde spíše o subjektivní pocit respondentů.

Graf 7: Projekce kompetencí na konkrétní kandidáty

Výzkumu agentury STEM/MARK uskutečněného prostřednictvím kombinace telefonického a online dotazování na Českém národním panelu se zúčastnilo 1003 osob ve věku 18 a více let. Výzkum je reprezentativní dle pohlaví, věku, vzdělání, velikosti místa bydliště a regionu na základě kvótního výběru. Přihlíženo je též k socio-ekonomickému postavení a minulé volbě (PS21 + 2PVP). Šetření bylo z hlediska větší relevance výsledků zaměřené pouze na lidi, kteří nevyklučují účast v nadcházející přímé volbě prezidenta (97 % ze vzorku populace). Pokud některý z grafů nedává v součtu 100 %, je to zapříčiněno automatickým zaokrouhlováním. Osmá vlna dotazování probíhala na přelomu září a října (od 27. 9. do 3. 10. 2022).

Tiskovou zprávu naleznete též na webu STEM/MARK, kde budou k dispozici i grafy v originálním/tiskovém formátu.

Odkaz: <https://www.stemmark.cz/pavel-i-nerudova-od-leta-posiluji-babis-klesa-a-vsechny-duely-prohrava-i-pripadny-nahradnik-ano-to-bude-mit-obtizne/>